

Božidar Vesković „Praktično pčelarstvo sa radovima po mesecima“, Beograd 1993.

Od svih 12 meseci u godini pčelinja društva najmanje rade u novembru. U to vreme pčelinja društva sastoje se isključivo od pčela radilica i matice. Svi trutovi već su likvidirani od strane pčela radilica, jer oni, u zimskom periodu, nemaju nikakvu funkciju u pčelinjem društvu, a trošili bi mnogo više hrane od pčela radilica. Ukoliko bi u pčelinjem društvu bilo trutova, to bi bio siguran znak da nešto sa maticom nije u redu ili da matica uopšte ne postoji.

U normalnim klimatskim uslovima vreme u novembru toliko zahladi da pčelinja društva skoro redovno već formiraju pčelinje klube, u kome miruju, štede hranu i energiju, proizvode i racionalno koriste toplotu. Tada, kao i uvek, svi članovi zajednice podjednako učestvuju u stvaranju, održavanju i korišćenju povoljnih životnih uslova. Zato se svi radovi na pčelinjaku podešavaju tako da se pčelinjim društvima pomogne u njihovom nastojanju da što više očuvaju svoju energiju i da troše što manje hrane, kako bi je što više koristile kad počne razvoj legla u idućoj godini.

Radovi koje treba obaviti na pčelinjaku u novembru su sledeći:

1. Dovršiti uzimljanje pčelinjih društava;
2. Obezbediti pčelinjim društvima apsolutni mir i sprečiti pristup na pčelinjak svim domaćim i divljim životinjama;
3. Zaštititi pčelinja društva od jakih vetrova;
4. Čistiti leta od snega, leda i mrtvih pčela (ukoliko se u ovom mesecu pojave);
5. Kontrolisati ventilaciju;
6. Postaviti daščice od poletaljke do tla i rasturiti kukuruzovinu ili drugi pogodan materijal ispred košnice, odnosno ispred postavljene daščice, da bi se pčelama olakšalo vraćanje u košnicu prilikom izletanja radi pročišćavanja.